

Frankrike inför EU-valet 2019

Frankrike har genomgått en tumultartad period under det senaste året. Inte minst har ”de gula västarna” skakat om etablissemanget. President Macron är pressad och försöker använda sig av EU-valet för att återta initiativet.

De följande två artiklarna, om Macron och om gula västarna och den franska fackföreningsrörelsen, tecknar den franska nationens skakiga läge.

Macron kan inte hålla kursen av Freddy De Pauw

Första maj i Paris bjöd 2019 på inget nytt. Demonstrationsdeltagare fick fly in i ett närbeläget sjukhus för att undgå ett polisanfall med tårgas, som riktades mot dem. *Une attaque* förklarade inrikesministern Christophe Castaner med en gång, när det var fackligt folk som besköts? Och Emmanuel Macrons parti La République En Marche (LREM) har siktet inställt på Europaparlamentsvalet 26 maj, samtidigt som presidenten Macron har sitt sikte inställt på det franska presidentvalet 2022 med, en förhoppningsvis, ny seger över Marine Le Pen från hennes nydöpta parti Rassemblement National (RN). Frankrike lever efter sex månader av gula västarnas demonstrationer och den lika långa presidentiella Grand Débat i landet i *la morosité* (en Lützen-dimma) och en dyster stämning.

Inkräktare

Inrikesministern Castaner, med en tidigare karriär som socialdemokratisk riksdagsledamot, tycks ha förlorat fotfästet. Han väntade inte på rapporten om vad som faktiskt hade skett utan ropade med en gång att fackliga demonstranter hade anfallit sjukhuset Piété-Salpêtière. Hans ministerkolleger höll med. Men nu gick de över gränsen. Det fanns mängder av vittnen och videobilder som visade att det var långt ifrån något anfall, utan om flyende demonstranter. Varefter Castaner bytte fot och talade om *une intrusion violente*, ett våldsamt inträngande.

Efter det att de gula västarna i november i fjol började besätta rondeller och gå mitt på gatan under veckosluten satte den då nyvalde inrikesministern in hårda tag. Bland dem det farliga flashbollvapnet som har skadats hundratals, även allvarligt, och som Förenta nationerna och människorättsorganisationer har krävt att det förbjuds.

Debatten

Ordningsmakten var nervös inför denna 1 Maj. Även demonstranter från de mer till vänster stående landsorganisationerna CGT (Confédération Générale du Travail) och FO (Force Ouvrière) sattes ”under eld”, och inte enbart de gula västarna. Fast regeringen hade hoppats på att gulvästarnas rörelse skulle tyna bort efter att Macron den 10 december i fjol beslutade att skjuta till 10 miljarder euro för att öka köpkraften hos de lägst avlönade. Men varken mutan, det extremistiska svarta blockets infiltration bland gulvästarna eller det extrema polisvåldet har ändrat på nåt.

Den offentliga debattrundan Grand Débat som startades i januari skulle ge fransmännen tillfälle att säga sin mening. Presidenten skulle ur detta göra en syntes och sålunda återställa lugnet och ron. Branden i Notre Dame tog luften ur vad som skulle bli ett Grand Finale och entusiasmen la sig.

De som fått goda nyheter är pensionärerna. Pensionerna ska på nytt åter kopplas till levnadsomkostnadsindexet¹ och det blir en minimumpension. Medelklassen har likaså fått goda nyheter med lägre skattesatser. Dessutom ett slut på storklasser i förskola och grundskolans lägre klasser. Presidentens plan att under sin tid minska antalet ämbetsmän med 120 000 skrotas. Kostnader för statskassan ligger nånstans mellan 17 och 25 miljarder euro.

Hur dessa utgifter ska betalas finns det inga konkreta planer på. Det vore inte det rätta ögonblicket att nu tala om hur den offentliga välfärden ska nedrustas än mer. Det kommer att naggas här och där, men inga detaljer har getts. Det finns även planer för en ytterligare decentralisering av välfärden men troligtvis blir det enbart att namnen ändras. Det vore inte den första gången i Frankrike. Den sänkta företagsbeskattningen från 33 procent till 25 procent står fast. De rikas beskattning ska inte höjas.

Gloubi-boulga

Det är alltså *business as usual*, som inte har mycket kvar av vad som kom fram i den stora debatten, såsom en rättvisare beskattning, de ökade inkomstklyftorna, brister i den offentliga servicen överlag. Åtgärder för att bekämpa klimatförändringen lyser med total frånvaro, inte ett ord har sagts om polisvåldet de gångna månaderna, tystnad om arbets- och löneunderhandlingar frånsatt att det vagts har talats om en *mobilisering för jobben*. I två år har Macron vänt det civila samhället inklusive dess mittfält ryggen. Liksom han har inte bara gjort detsamma gentemot den fackliga världen, som han dessutom har förnedrat och gjort det mesta för att bidra till att locka fram spontana protester såsom gulvästarnas.

Statsministern Edouard Philippe bjöd i början av maj in flera fackförbund, arbetsgivarorganisationer och andra grupper till ”en bred överläggning om framtiden”, men utan någon egentlig dagordning. ”Det tycktes mig som vi var på en stor basar” sa en ledare för den största landsorganisationen CFDT (Confédération Française Démocratique du Travail) som fram till i fjol dukigt trampat med Macron men som under en längre tid känt sig åsidosatta. ”Un grand gloubi-boulga” enligt det försiktiga ingenjörsfackförbundet CFE-CGC (Confédération Française de l'Encadrement-Confédération Générale des Cadres) som inte längre vill vara villiga att spela fikonet i korgen. Gloubi-boulga är namnet på en maträtt för dinosaurier ur en serie för barn.

Slickar såren

De flesta facken har fått nog av att mestadels bara sitta med och få käk. De har redan lidit nog, som trots massiva motmobiliseringar, under Macrons föregångare socialdemokraten Francois Hollande. De har sen dess fått slicka sina sår. Med Macron möter de detsamma om inte något värre. Den nya lagen om arbete går längre i försämringar än Hollandes. De järnvägsanställda kunde inte förhindra Macrons planer för järnvägstrafiken. Med krisen som gulvästarna har gett Macron har han inte ägnat facken ett öga, till en bitter besvikelse för CFDT:s ledare Laurent Berger som trots allt fortfarande hoppas på Macron.

Årets 1 maj blev ett pinsamt uppvaknande för det blottlade fackens nedgång. CFDT & Co höll en nödortftig samling på Odéon Teatern, medan CGT, FO, FSU (undervisning), Solidaires/SUD och Unef (Studenter) demonstrerade ihop. Men såväl gulvästarna som det svarta blocket stal showen. De fackliga kraven och fackföreningarna försvann i tårgasröken – symboliskt måhända för det passar hur Macron vill se facken.

¹ Kallas oftast pensionsindex. Ifall levnadsomkostnaderna (priser + inflation) t ex överstiger 2 procent höjs pensionen i motsvarande grad.

Gul och rött

Facken i Frankrike är svagare än någonsin sen 1945. Deras uppdelning på tio landsorganisationer med lika många strategier har bidragit till deras svaga närvaro och ställning i företagen. Macrons nya lag om arbetet har därutöver minskat möjligheten för dem att företräda de anställda. De är inte heller längre i stånd, som under maj 1968 att tack vare en social rörelse, kunna åstadkomma något. Det var inte facken utan gulvästarna som tvingade presidenten till att avvika från sin kurs.² Det var inte heller facken utan gulvästarna som har tvingat fram en bättre pension.

De gula västarna kom till 1 maj i Paris och på andra ställen, såsom CGT och andra fackförbund hade hoppats. Det blev rött och gult och lite svart. Men det är gulvästarna som har satt sin stämpel på et och de fick hjälp av sina största fiender presidenten Emmanuel Macron och hans superflic Christophe Castaner.

Macrons två val

Emmanuel Macron har slängt sig in i kampanjen för Europaparlamentsvalet den 26 maj. Han ämnar podierna. Det råder oro bland kretsen kring Macron. Chansen är stor att vallistan Renaissance Européenne bestående av Macrons parti LREM & Co inte blir den största av de franska. Det vore ett slag på käften för presidenten, som redan nu har siktet inställt på det franska presidentvalet 2022.

Macron har under månader framställt det som en envig i Europa, i synnerhet i Frankrike, mellan de framåtsträvande krafterna – Macron själv & Co – och nationalisterna. Presidenten överser medvetet både vänster som höger.

Han är ute efter ett återuppreppande från förr, i presidentduellen 2022, mellan honom själv och Le Pen från Rassemblement National (RN). Han räknar med att väljarna i den andra valomgången skall rösta på honom för att hålla extremhögern från makten.

Det vore en upprepning av vad som hände 2002 då högerkandidaten Jacques Chirac fick 20 procent i den första rondan men 80 procent i den andra då han stod mot Jean-Marie Le Pen, Marine Le Pens fader.

Det är varför det är så viktigt för Macron att vallistan Renaissance Européenne – Macrons La République en Marche, mittenpartiet Mouvement démocrate och högerpartiet Agir – inhöstar en vinst, dvs kommer ut som etta. Men tvivlet har ökat om det kommer att lyckas eftersom pejlingar ger RN ett försprång på 22,5 procent gentemot Renaissance Européenne. Ett dylikt dåligt resultat skulle betyda att Macron sitter i klistret och krisen ned gulvästarna inte gick att komma förbi trots eftergifterna.

Ungdomsynder

Macron blev tvungen att själv stiga in på scenen med en gång eftersom Renaissance Européennes kampanj fick en start som var allt annat än en efterlängtd pånyttfödelse. Europaministern Nathalie Loiseau som stod först på listan hamnade i ett getingbo, när det kom fram att hon hade stått på en extremhögerlista vid ett universitetsval. Hon förnekade det först, medgav det sen och sa att hon glömt det för att till slut kalla det en ”ungdomssynd”. I intervjuer och debatter syns att färgen inte har falnat. I hennes propagandamaterial banaliserar hon homoskräcken, hon säger sig vara lycklig med högerpartiet Ciudadanos vinst i Spanien,

² Macrons politik har två axlar a) nyliberalism och b) statsinterventioner. Dvs att ex.v. ersätta den allmänna välfärden inkl. sjukvård, pensionering, etc med vad företag kan erbjuda på en marknad. Statsinterventioner tas till när t.ex en bank måste räddas från konkurs och förstatligas eller att den som lönsam privatiseras. Detta kallas ibland även Macronomi. Till detta tillkommer personliga drag som t.ex Macrons motvilja att delegera uppgifter osv, osv.

det är inte så smutsigt som det extremhögra Vox. Hon säger sig vara tillfreds med beslutet om nedläggningen av det pretentiösa École Nationale d'Administration (ENA). För vilket hon varit direktör i sju år och säger att hon bemöttes som "une romanichelle" – en zigenerska.

Maskineriet hackar och hostar. La République en Marche försöker komma förbi vänster-höger uppfattningarna men Macron själv har tydligt valt högersidan, i synnerhet av valmässiga skäl. Han hoppas på att erhålla rösterna från högerväljare. Det är därför han sätter accenten på högerkrav som omgärdade bostadsområden ("lyxghetton") och "gränser" där det är nödvändigt liksom att han vill förlänga Schengenavtalet.³ Macron har som rådgivare f.d. presidenten Nicolas Sarkozy, grundaren av högerpartiet Les Républicains.

Högerhoppet

Macron hoppas med sitt högerbudskap dra till sig väljare från Les Républicains (LR). Det går bra för LR. Det var i början ganska motigt för deras nya tillskott Francois-Xavier Bellamy, som är en ung filosof av en aristokratisk konservativ typ. LR hade under en längre tid legat på 12 procent. Bellamy visade sig dock vara en röstmagnet. Pejlingarna blev bättre än vad man hade hoppats på och LR-chefen Laurent Wauquiez drömmer redan om 15 procent, vilket vore en efterlängtd återkomst.

LR har naturligtvis konkurrens om rösterna från Marine Le Pens RN som liksom Macron strävar efter en första plats. Mellan LR och RN finns det högerextrema Debout la France med ledaren Nicolas Dupont-Aignan, som gjorde en rivstart men som nu kränger runt 5 procentsspärren.

Den södersmulade vänstern

Valspärren blir ett allvarligt problem för en del vänsterlistor. Såsom väntat går vänstern splittrad till val. Av de 33 inlämnade vallistorna är 6 att klassas som vänster. La France Insoumise (LFI), Europe Écologie – les Verts (EELV), Parti Socialiste (PS), Place Publique (PP), Génération.s le mouvement (Génération.s), Parti Communiste Française (PCF), Lutte Ouvrière (LO) och Nouveau Parti Anticapitaliste (NPA).

Endast LFI med Jean-Luc Mélenchon och det gröna EELV kan hoppas på ett uppsving i närheten av 10 procent. PS och PP har chans att komma över valspärren, inga andra är i närheten av den. PCF kan med sin kandidat Ian Brossat hoppas på en mindre överraskning men då runt 3 procent vilket vore en lättnad.

Soffliggare

För samtliga 33 listor är det ett problem att övertyga de tilltänkta väljarna att det är mödan värt att dra sig till valbåset. Vid riksdagsvalet 2017 låg valdeltagandet på 42,64 procent! I Eurovalet 2014 var det 42,43 procent. Det relativiserar striden om första platsen mellan Macron och Le Pen eftersom 22 procent då är endast 8,4 procent dvs 1 väljare av 12.

Fransmännen har de gångna månaderna blivit vittne till att aktioner på gatan ger mer än en riksdag vars majoritet inte ägnar sig åt politik. Och den uppfattningen torde gälla än mer för Europarlamentet.

Uitpers.be (Bryssel) 6 och 8 maj 2019. [Macronie raakt uit koers (1) & (2)] Översättning och noter Per-Erik Wentus.

Lästips

[Vem är egentligen franske presidenten Macron?](#) (artikelsamling)

³ Se [Vad är Schengenavtalet?](#)

De gula västarna och fackföreningsrörelsen

av Tony Van den Heurck

Vad skiljer och vad förenar de gula västarna och fackföreningsrörelsen och varför har de fram tills nu inte samverkat? Låt oss se hur det har yttrat sig i Frankrike, för där är gulvästarna mest utbredda och starkast.

Hur de gula västarna uppstod

Någon gång i början av november i fjol uppmanades det i sociala media att protestera mot den föreslagna prishöjningen på dieselolja. Till en och vars förvåning och det gällde även erfarna politikere, journalister, socialvetenskapare, statsvetenskapare och tankesmedjornas fick uppropet en enorm succé redan från början. Rörelsen de gula västarna var född.

Efter julhelgen och de första veckorna 2019 skrevs det i den franska dagspressen att under dagarna 5 till 12 januari hade 84 000 människor samlats på gatorna i Frankrike. Det var vad det franska inrikesministeriet hade meddelat. Samtidigt hade det pågått en kraftig anti-propaganda från officiellt som halvofficiellt håll tillsammans med hårda motåtgärder från ordningsmakten. Till ingen nytta, rörelsen var långt ifrån död.

Rörelsen hade en snabb tillväxt och visade överallt ett antal likartade karakteristiska drag.

Spontaniteten. Det är mycket tydligt att de inte fanns någon på förhand given organisation eller en planerad revolt.

Mångfalden. Den stora olikheten bland deltagarna är påfallande. Det finns arbetslösa, pensionärer, arbetare, kontorspersonal, egenföretagare, kvinnor och män, unga och gamla och det kanske viktigaste av allt ”vanligt folk” – det som idag kallas prekariat.⁴ ”Bättre folk” var däremot inte närvarande.

Rörligheten. Grupper gulvästar förflyttar sig snabbt från rondeller till uppfarter, från tankstationer till bränsledepåer.

Uppfinningsrikedomen. Stridsmedlen som valts är sådana som traditionellt inte brukar förekomma bland politiska och sociala organisationer. Det kunde vara filtrerande vägsärrar, att bemäktiga sig stormarknader, att oskadliggöra hastighetskameror men framförallt att ständigt vara närvarande på sociala media.

Stridsviljan. Trots faktumet att regeringen och myndigheterna har gjort allt för att ständigt ställa gulvästarna i dålig dager, det är att systematiskt vid varje incident ge dem skulden, tillsammans med att bagatellisera och kriminalisera dem har gulvästarnas stridslust, i månader, inte påverkats. Även om de utsatts fysiskt för övervåld. Eller påhittet att sprida falska rykten om att dieseln inte ska höjas.

Vilka mål har då gulvästarna? Det är lite svårt att få ett entydigt begrepp då målen ändras från stort till smått.

Det existerar inom rörelsen ingen enighet om målet, vilket naturligtvis återspeglar mångfalden som ju samtidigt är dess bredd och styrka.

⁴ *Prekariat* är ett begrepp från sociologin som används för att beskriva en grupp i samhället bestående av dem som under längre tid befinner sig utanför den etablerade arbetsmarknaden eller har osäkra anställningsförhållanden. Dessa personer kan vara projektanställda, praktikanter eller arbetslösa i stället för att ha fasta jobb. Till begreppet hör också att möjligheterna till social rörlighet är mycket små. Gemensamt för de här personerna är att de saknar yrkesidentitet, att bristen på anställningstrygghet och avsaknad av förmåner som sjukförsäkring, semester och betald pension ofta skapar en känsla av osäkerhet inför framtiden. (*Wikipedia*)

Det finns en stor åtskillnad i de krav som har kommit fram, såsom skipandet av hastighetsbegränsningar till sänkningar av bränslepriser, till att löner och ersättningar skall höjas för att kompensera de ökade levnadsutgifterna till att en del offentliga tjänster måste behållas.

Det finns även en stor vaghet och otydlighet i kraven/målen, men det går att få fram tre linjer i dem.

De sociala kraven/målen, som har samband med löner och ersättningar/bidrag. Fler och fler människor har ett arbete som knappt ger dem en inkomst som ligger över minimumlönen även om de arbetat i årtal. Sjuk och handikappersättningar och flera pensioner är så låga att de knappt räcker till att betala månadshyran. För många, även ungdomar, får bilen bli bostaden. Allt fler ramlar ner i fattigdom och med den kommer eländet.

De skattemässiga kraven/målen. Detta inbegriper också momsens. Vi ska inte förbise att den ”utlovade” höjningen av accisen på dieseln var tändhatten för det som blev rörelsen och att höjningen skedde samtidigt som skatterna sänktes på stora förmögenheter. Många kräver att hela skattesystemet ändras.

De politiska kraven/målen. Alla uppgifter som framkommit i massmedia visar att rörelsen är ytterligt mistrogen mot politiska partier och värnar sin oavhängighet. Rekryteringsförsök från den yttersta högern har i stort sätt misslyckas. Människor tillhörande eller sympatiska till olika åsiktströmningar ingår i rörelsen men bland dem alla finns en underton av a- eller antipolitik. Det finns också krav som inte kan klassas som annat än politisk. För det första dyker det ofta upp krav på ett deltagande i beslutsfattandet. Det är inte så förvånande för människorna i rörelsen har ju valt att i det de gör utgå från en direkt demokrati. För det andra kommer också uttryckligen fram kravet på folkomröstningar utifrån en rätt till ett medborgarinitiativ och slutligen finns det allomfattande kravet på att kunna avsätta president Macron.

Vad i samhället är det som djupare kan förklara uppkomsten av rörelsen de gula västarna?

För att skälet till det skedda inte ens är klart för deltagarna själva, annat än som otillfredsställelse.

För att den officiella och halvofficiella informationen som når oss är filtrerad, ibland färgad och i flera fall förvrängd.

För att informationen inte endast är olika utan också motsägelsefull.

Om de direkta orsakerna till uppkomsten av de gula västarna finns det en i stort sett enighet. Det var tillkomsten av den s.k. miljöskatten dvs dieseln prisförhöjning vid köpstället. Men frågan inställer sig ”Hur kan något så odramatiskt som detta förorsaka en dylik massrörelse. För att få det svaret får vi sätta in det skedda i vad som i stort har föregått dagens Frankrike.

Den ekonomiska krisen

För det första och främsta måste vi se att det har pågått en tioårig ekonomisk kris som har gjort att viktiga industribranscher som fanns i vissa regioner i västra Europa drabbades extra hårt. Det gällde exv. Lotharingen, Norra Frankrike ända in i belgiska Vallonien. Det gav en strukturell arbetslöshet som resulterade i att en tiondel av den yrkesverksamma befolkningen förlorade jobbet och utkomsten för gott. För att komma till detta tillstånd så har det sin orsak i vad de europeiska regeringarna gjorde (inspirerade som de var, över lands- och partigränser av en politik à la Ronald Reagan & Margareth Thatcher) för politiska beslut fr.o.m. 1983 och senare under impuls av EU (utifrån Maastrichtfördraget av 1992). För att förstärka konkurrensen hos företagen gavs de från myndigheternas sida mer och mer friheter. Det var främst skattemässiga men också t.ex byggnadslov osv. Som en följd av att denna nyliberala beslutslogik, beslöts för att kunna hålla statsbudgeten i jämnvikt, att den indirekta beskatt-

ningen höjdes och det skedde ofta under namn av miljömässiga skäl. Allmänna välfärds-tjänster drog systematiskt in och det riktade sig mest mot de svagaste i samhället, de arbetslösa, sjuka och pensionärer. Därutöver skedde en privatisering av den offentliga servicen och myndigheternas företrädesrätt försvann. Politiker som begrep att det kommer att bli svårt att få folk att svälja ett dylikt piller förberedde sig med att genomdriva antidemokratiska regler, I första hand med att inskränka strejkrätten i hopp om att kunna bryta ner ett folkligt motstånd. Samtidigt är det att uppmärksamma att utifrån de terroristiska angrepp som skett i Frankrike främst i Paris har det inneburit ett utfärdande av ett "état d'urgence" (nationellt nödläge, undantagstillstånd) vilket har skapat ett osäkerhetsklimat i samhället genom att militär numera är ett dagligt inslag i gatubilden.

Viktiga beslut som tas idag är inte enbart de som sker på nationell nivå utan också på inter-nationell nivå. Vi har genomgått en globalisering och vi har inträtt en ny teknologisk era. De viktigaste ekonomiska besluten tas idag på en övernationell nivå och de är mer än förr inriktade på att vinstmaximera. Vad aktieägarna kräver är att uppnå största möjliga vinst på kortaste tid, vad än folks sociala uppoffringar vore. De verkställande direktörerna i de mång-nationella företagen har det fortlöpande målet: rationalisering, delokalisering, flexibilisering osv för att förstärka företagets ställning i konkurrensen och dess konkurrenskraft. I klarspråk: nerläggningar och avskedande samt längre arbetstider för en mindre lön. Regeringarna står vid sidan om oförmögna att vidta några åtgärder då de otroliga vinsterna förs över till skatteparadisen.

Efter det andra världskriget hävdade sociologer ett proletariatets slut, nu talar de om lön-tagarnas slut. (vilket även skulle innebära fackens försvinnande). Så vad kommer istället? Företag. Varje tidigare löntagare om det så vore arbetare eller tjänstemän blir ett självständigt ensamföretag som hyrs in av de multinationella koncernerna. Det sker redan i Latinamerika. De får själva sköta sin sociala välfärd i stort och smått. Denna allomfattande urbanisering av samhället, och människors absoluta atomisering gör dem till lekbollar för de namnlösa aktiebolagen som idag är mer namnlösa än någonsin varit tidigare. Den eller de som råkar ha en position kan i morgon se den helt försvunnen. Så är det nu i näringslivet, även om det gäller småföretag. Framtiden erbjuder konkret varje kapitalists våta dröm: ingen arbetsklass, inga fackföreningar, ingen social trygghet, inga lagar till de arbetandes skydd, inga fackliga underhandlingar och framförallt ingen social strid. Det finns enbart flexibla ensamföretag. Detta kommer att få olika sociala effekter, hur skall upplärningen av ny arbetskraft ske? Det är frågor som vi inte ännu ens kan ställa. Ett är säkert cynismen hos EU-teknokrater och politiker gör det inte.

För Frankrike gäller att det som land inte är så tätbefolkat. Det innebär att det finns stora befolkningsgrupper som inte har tillgång till mobiltelefoni och Internet. De sociala kontak-terna sker via skolan, husdoktorn, postkontoret. Läggs dessa ner då är det mestadels ett fattigdomens elände som väntar. Det är detta sammanhang som ligger bakom för att bränsle-prisernas höjning var droppen.

Olikheter mellan de gula västarna och fackföreningsrörelsen

Gulvästarna och fackföreningsrörelsen har stora olikheter. Om vi jämför de gula västarna med de till vänster stående landsorganisationerna som CGT (Confédération Générale du Travail), FO (Force Ouvrière) och Frankrikes största det kristdemokratiska CFDT (Confédération Française Démocratique du Travail) syns det ganska så tydligt.

Fackförbunden.

De gula västarna.

Formell ledning

Informell eller ingen ledning

Vertikal organisationsuppbyggnad

Hierarkiska relationer.	Horisontella relationer
Komplexa beslutsångar via stegvisa representationer	Symmetriska relationer (ansikte mot ansikte)
Förtroendevalda och frivilliga aktivister.	Direkta beslut via ad hoc-aktivister
Fasta medlemsavgifter.	Frivilliga bidrag allt efter förmåga, in natura och stöd utifrån
Principförklaringar utifrån en bestämd ideologi	Inga exakta utgångspunkter, snarare vaga hänvisningar
Kongressbeslutande program ur vilka konkreta krav tas	Inget riktigt program utan krav som ofta är ostrukturerade och motsättningsfyllda.
Klassiska aktioner såsom framställningar, möten, demonstrationer, strejker med strejkvakter	Spontana initiativ (filtrerade vägspärrar, blockader ...) och ögonblickets improvisationer
Propaganda via pamfletter, informationsbroschyrer, tidskrifter och hemsidor	Flygblad, intensivt bruk av sociala medier

Vad förenar de gula västarna och fackföreningsrörelsen

Även om det vid ett första ögonkast kan tyda på att de är mycket olika finns det dock viktiga samstämmigheter mellan gulvästarna och fackföreningsrörelsen.

Båda är överens om att levnadsomkostnaderna för allt fler människor har blivit oöverkomliga och att utkomsten och med den sammanhängande beskattningen är alltmer ojämnlik och oärlig. Borttagandet av (eller ibland även den delvisa förminskningen) av beskattningen på stora förmögenheter ses som symbolen på oärligheten. Bägge har i detta en djupgående känsla av orättfärdighet. Bägge är överens i att den vanliga medborgaren har förlorat allt mer kontroll över sin levnad och att mer och mer beslut som har betydelse för dem tas av okända kretsar i Bryssel och Paris. Vad som är att uppmärksamma att bägge om än utifrån skilda utgångspunkter och olika bakgrund och historia uttrycker samma sak och känslor.

Såväl fackföreningsrörelsen som gulvästarna är överens om att allt större befolkningsgrupper tvingas leva i allt vanskeligare omständigheter, att de i allt större antal kommer under den relativa fattigdomsgränsen och de ser sin sociala trygghet försvinna eller att deras inte så avundvärda levnads- och bostadsvillkor står på ett sluttande plan. Människor och det är även människor med en inkomst ställs inför obetalbara hyresvillkor, tvingas att bo i sina bilar som dessutom är gamla dierselbilar och som myndigheterna har ett ont öga till. Och de vet att de inte har råd att byta dem mot miljövänligare dito. Dessutom pågår nedläggningar av tågstationer och busslinjer, även om de bär sig. Ifall man ser på det hela utan skyddslappar torde det vara klart att – den världen som president Emmanuel Macron representerar – är ett gott exempel på hur långt avståndet har blivit mellan den politiska världen och den vanligt folk lever.

Gulvästarna och fackföreningsrörelsen är eniga i att makthavarna vill skjuta skulden för dagens tillstånd på vanligt folk.

Det är de som kör bilarna som smutsar ner mest.

Det är de som är mot varje uppfinning av ren och skär konservatism.

Det är de som vägrar ta jobb om det inte är i överensstämmelse med deras utbildning.

Det är de som inte bidrar till något än att de lever på bidrag eller minimumlönen.

Det är de som utgör en fara för att ”vårt” näringsliv kan förlora sin konkurrenskraft.

Det är de som borde stödja ”vårt” näringslivs rationaliserings- och konkurrensbeslut istället går de emot vad som är nödvändigt.

Några uppgifter om vad som kan ske i Frankrike. TV-kanalen FR3 meddelade kort i sina kvällsnyheter den 19 januari 2019 att kort efter nyåret hade ett antal lärare tagit initiativ till att upprätta ett Les Stylos Rouge (de röda pennorna). Vid nyhetstillfället hade de 40 000 anhängare. En av initiativtagarna sa att de inte var mot facken utan att de ville bidra till att förändra fackens avtagande makt till något bättre.

Samtidigt berättades i nyheterna och visades bilder från en stor demonstration, i den 50 000 innevånare stora staden Martigues väster om Marseille, som organiserades gemensamt av gulvästarna och landsorganisationen CGT med en gemensam pamflett med både CGT:s logo och en gulväst. Detsamma har senare även skett i andra städer.

Den 5 februari var det en nationell aktionsdag av CGT mot de dyrare omkostnaderna i olika städer och i samtliga var det med stora delegationer från gulvästarna. Bilder som visades på TV visade en massanslutning i t.ex Marseille.

Vad kan vi förvänta oss av framtiden. Detta är två överväganden.

Gulvästarna måste inse utifrån det skedda, att samverka med fackföreningsrörelsen kan de bägge framföra sina krav klarare och med mer sammanhang i kraven. Att man kan komma till ett grundläggande program och bibehålla sin partipolitiska oavhängighet och inte hemfalla åt lockropen som duggar. Med gulvästarna sociala- och geografiska bakgrund (landsbyggden och småstadsmiljöer med liten etnisk mångfald utan med istället likartade kulturella situationer) som kan vara mottagligt för högerkretsars chauvinistiska och rasistiska världsbild och därigenom avledas från de sociala målen.

De organiserade arbetarrörelsen måste övervinna sin skräck för spontaniteten och godta initiativförmågan, uppfinningsrikedomen, manöverförmågan, öppenheten hos gulvästarna. Den måste lära sig uppskatta den och själv föreslå hur ett samarbete ska utvecklas. Initiativ kan komma från lokal nivå och skall inte därför förbises. Med olika uppkomna samarbetsinitiativ måste de stora fackcentralerna snabbast möjligast erkänna gulvästarnas legitimitet och erkänna deras åtgärder mot de ökande levnadsvillkoren, för ett rättvisare skattetryck, för ett socialt nät som kan fånga upp och skydda de som minst har förmåga att göra det själva.

Sammanfattning

Mer och mer människor lever i fattigdom. De ställs varje månad inför ett och det samma: skall det gå ihop sig i slutet på månaden eller inte. Människor lever i en situation som utmärks av säsongarbeten, tillfällighetsjobb, korta ersättningsjobb, Uber-jobb⁵, svartjobb ... inget ger en trygghet med fasta inkomster inför stigande levnadsomkostnader, och galopperande priser på hyresmarknaden är bostanden mer och mer osäker. Ett barn som ses som en välsignelse blir de facto en belastning. Få familjer kan hålla mot ett dylikt tryck. Ensamheten där människorna förut hittade lättnad, i de traditionella sociala nätverken, har försvunnit. I en sådan utsiktlös situation ger knark och alkohol en tröst, och då vardagstjuvna är ett måste eller självmord är en tänkbar utväg ger de gula västarna ett realistiskt hopp. Vad som människorna, de gula västarna har visat är en beundranvärd och mycket begriplig hållning att de inte vänt sig till de traditionella organisationerna för de har på goda grunder förlorat förtroendet för dem. Och det är naturligtvis inte att förvänta att de på en kort tid kan utveckla och uppställa ett sammansvetsat kravprogram, något som arbetarrörelsen och fackföreningsrörelsen har haft

⁵ Se [Uber \(IT-företag\)](#) [Wikipedia]

år på sig. Det vore ett av de svåraste misstagen ifall inte fackföreningsrörelsen sökte kontakt med de gula västarna.

Fackföreningsrörelsen uppstod på 1800-talet då proletariatet tvingades ta en daglig strid. Gulvästarna av idag gör detsamma för prekariatet, som för lång tid legat utanför synfältet hos fackföreningsrörelsen även om de funnits. Det är för just det som de gula västarna bär gula västar för att igenkännas och det är hög tid att inse det – de finns. De har länge undergått radarn sett från den organiserade arbetarrörelsen. Mycket kan förbises men vi måste veta en sak – på vems sida står vi!

Uitpers.be (Bryssel) 13 maj 2019. (Gele hesjes en syndicalisme) Översättning (något förkortad) från nederländska och not Per-Erik Wentus.

Lästips

Om gula västarna:

[Vänsterpress om ”gula västarna” i Frankrike](#) (november 2018)

[Vänsterpress om ”gula västarna” i Frankrike](#) (december 2018)

[Vänsterpress om ”gula västarna” – Kampen fortsätter?](#) (december 2018)

Om EU-valet:

[Svensk vänsterpress om EU-valet](#) (artikelsamling)

[Vänsterpress om EU-valet – del 2](#)